

Số: 126 /TB-VKSTC

Hà Nội, ngày 20 tháng 6 năm 2024

THÔNG BÁO

**Rút kinh nghiệm vụ án Huỳnh Văn Tâm cùng đồng phạm,
phạm tội “Cưỡng đoạt tài sản” xảy ra tại Thành phố Hồ Chí Minh**

Qua công tác Thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm đối với vụ án Huỳnh Văn Tâm cùng đồng phạm, phạm tội “Cưỡng đoạt tài sản” xảy ra tại Thành phố Hồ Chí Minh, Viện kiểm sát nhân dân tối cao (Vụ 7) thông báo rút kinh nghiệm như sau:

1. Nội dung và quá trình giải quyết vụ án

Huỳnh Văn Tâm và Lê Phước Giàu là bạn bè quen biết, do Giàu còn nợ đối tượng tên Thiện (chưa rõ lai lịch) là bạn của Tâm số tiền 408 triệu đồng về việc đánh bạc bằng hình thức cá độ đá gà qua mạng, Thiện nhờ Tâm tìm Giàu để đòi tiền. Tâm nói lại sự việc trên cho Lưu Thị Mỹ Lol là vợ Tâm biết.

Khoảng 22 giờ ngày 23/10/2017, Lol thấy Giàu đang ăn uống cùng bạn là chị Nguyễn Phương Huy Thảo, anh Lê Đức Long cùng vợ là chị Lê Mỹ Nhựt tại nhà hàng bia Bee Fox, địa chỉ số 11 Hàm Nghi, Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh nên báo cho Tâm biết. Tâm rủ bạn là Võ Văn Diện, Lê Thanh Duy và các đối tượng tên Hải, Hiếu, Cường, Châu (chưa rõ lai lịch) cùng nhau đi bắt giữ Giàu đưa về quán Ốc Xinh tại địa chỉ R11, đường Đặng Đại Độ, Quận 7, Thành phố Hồ Chí Minh để buộc Giàu trả nợ cho Tâm. Do Diện đang ăn uống nên không đi cùng và nói với Tâm là bắt Giàu đưa về quán để giải quyết. Duy còn rủ thêm các đối tượng tên Tùng, Nghĩa, Sò (chưa rõ lai lịch) đi cùng.

Tại quán bia Bee Fox, các đối tượng Duy, Châu, Tùng, Nghĩa và Sò đứng ngoài, còn Lol, Tâm, Hải, Hiếu, Cường và Châu đến chỗ anh Giàu, Tâm kẹp cổ Giàu và một số đối tượng khống chế đưa anh Giàu ra đường Hàm Nghi lên xe mô tô do Tâm điều khiển, Cường ngồi phía sau giữ anh Giàu để đưa về quán Ốc Xinh; chị Thảo, anh Long và chị Nhựt thấy vậy cũng đi theo. Tại quán Ốc Xinh, địa chỉ R11, đường Đặng Đại Độ, Quận 7, Thành phố Hồ Chí Minh, Tâm và Diện đã đánh anh Giàu, chị Nhựt can ngăn thì bị Diện tát một cái vào mặt. Tâm nói với chị Thảo, chị Nhựt và anh Long là Giàu nợ Tâm số tiền 390 triệu đồng, nếu Giàu không trả nợ thì không ai được về. Lo sợ Tâm bị đánh nên anh Long đứng ra nhận trả nợ thay cho Giàu. Tâm yêu cầu anh Long đưa trước số tiền 50 triệu đồng và viết giấy nợ theo mẫu mà Tâm đưa với nội dung “tôi Long có vay của Tâm số tiền 340 triệu đồng, hẹn 30 tây hàng tháng trả 10 triệu đồng”, anh Long đồng ý đưa trước cho Tâm 50.000.000 đồng và viết giấy nợ số tiền 340.000.000 đồng rồi đưa cho Tâm. Khoảng 02 giờ ngày 24/10/2017, lợi dụng Tâm không để ý Giàu đã chạy thoát. Tâm cho chị Nhựt về lấy tiền và đến khoảng 02 giờ 15 phút chị Nhựt quay

lại đưa cho Tâm số tiền 30 triệu đồng, lúc này Tâm mới cho anh Long, chị Nhựt, chị Thảo về.

Ngày 27/3/2018, Phòng kỹ thuật hình sự Công an Thành phố Hồ Chí Minh kết luận: Chữ ký, chữ viết họ tên Lê Đức Long trên tài liệu cần giám định so với chữ ký, chữ viết họ tên Lê Đức Long trên tài liệu mẫu so sánh do cùng một người ký và viết ra.

- Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 216/2022/HSST ngày 19/5/2022, Tòa án nhân dân thành phố Hồ Chí Minh quyết định:

Áp dụng khoản 1, Điều 135; điểm a khoản 2, Điều 123; điểm b, khoản 1, khoản 2, Điều 51; Điều 55 Bộ luật hình sự 1999, xử phạt Huỳnh Văn Tâm 05 năm tù về tội “Cưỡng đoạt tài sản”; 04 năm tù về tội “Bắt, giữ người trái pháp luật”. Tổng hợp hình phạt buộc bị cáo chấp hành chung cả 02 tội là 09 năm tù.

Áp dụng khoản 1, Điều 135; điểm a khoản 2, Điều 123; khoản 2, Điều 51 (cho các bị cáo Lol, Diện); Điều 55 Bộ luật hình sự 1999, xử phạt Lưu Mỹ Lol 02 năm tù về tội “Cưỡng đoạt tài sản”; 01 năm tù về tội “Bắt, giữ người trái pháp luật”. Tổng hợp hình phạt buộc bị cáo phải chấp hành chung cho cả 02 tội là 03 năm tù.

Xử phạt Võ Văn Diện 01 năm 06 tháng tù về tội “Cưỡng đoạt tài sản”; 03 năm tù về tội “Bắt, giữ người trái pháp luật”. Tổng hợp hình phạt buộc bị cáo phải chấp hành chung cho cả 02 tội là 04 năm 06 tháng tù.

Áp dụng khoản 1, Điều 135; điểm a khoản 2, Điều 123 Bộ luật hình sự 1999, xử phạt Lê Thanh Duy 01 năm tù về tội “Cưỡng đoạt tài sản”; 02 năm tù về tội “Bắt, giữ người trái pháp luật”; tổng hợp hình phạt buộc bị cáo phải chấp hành chung cho cả 02 tội là 03 năm tù.

- Ngày 30/5/2022, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hồ Chí Minh có quyết định kháng phúc thẩm, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm áp dụng điểm a, khoản 3, Điều 135 Bộ luật hình sự 1999 để xét xử các bị cáo về tội “Cưỡng đoạt tài sản” và tăng hình phạt đối với các bị cáo Huỳnh Văn Tâm, Lưu Mỹ Lol, Võ Văn Diện, Lê Thanh Duy.

Các bị cáo Tâm, Diện, Duy kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt trong hạn luật định.

- Tại Bản án hình sự phúc thẩm 717/2022/HS-PT ngày 23/9/2022, Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh không chấp nhận kháng cáo của các bị cáo và kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

- Ngày 19/9/2023, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao đã ban hành Kháng nghị giám đốc thẩm số 08/QĐ-VKSTC-V7 đề nghị Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm, hủy một phần Bản án hình sự phúc thẩm số 717/2022/HS-PT ngày 23/9/2022 của Tòa án nhân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh để xét xử phúc thẩm lại theo hướng xét xử các bị cáo

Huỳnh Văn Tâm, Lưu Mỹ Lol, Võ Văn Diện, Lê Thanh Duy về tội “Cưỡng đoạt tài sản” theo điểm a, khoản 3, Điều 135 Bộ luật hình sự năm 1999 (nay là điểm a, khoản 3, Điều 170 Bộ luật hình sự năm 2015) như Cáo trạng và Kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Vấn đề cần rút kinh nghiệm

Tòa án cấp sơ thẩm và Toà án cấp phúc thẩm xác định Huỳnh Văn Tâm và đồng phạm chiếm đoạt số tiền 30 triệu đồng và xét xử bị cáo theo khoản 1 Điều 135 Bộ luật Hình sự là kết luận không phù hợp với những tình tiết khách quan của vụ án dẫn đến sai lầm nghiêm trọng trong việc áp dụng pháp luật, cụ thể như sau:

Xuất phát từ việc anh Lê Phước Giàu nợ 408 triệu đồng của đối tượng tên Thiện (chưa rõ lai lịch) là bạn của Huỳnh Văn Tâm nên Tâm cùng Võ Văn Diện đã đánh anh Giàu tại quán Ốc Xinh; Lưu Mỹ Lol, Lê Thanh Duy cùng một số đối tượng khác vây quanh gây sức ép buộc anh Giàu phải trả nợ. Khi chị Lê Mỹ Nhựt can ngăn thì bị Diện tát vào mặt. Lúc này, Tâm đe dọa chị Thảo nếu anh Giàu không trả nợ số tiền 390 triệu đồng thì không ai được về. Lo sợ bị đánh nên anh Lê Đức Long đã đứng ra nhận trả nợ thay. Sau đó anh Long đã đưa cho Tâm số tiền 30 triệu đồng và viết giấy vay nợ Tâm với nội dung “tôi Long có vay Tâm số tiền 340 triệu đồng, hẹn 30 tây hàng tháng trả 10 triệu đồng” rồi đưa giấy vay cho Tâm. Như vậy, hành vi cưỡng đoạt tài sản của Huỳnh Văn Tâm và đồng phạm phải xác định theo số tiền mà Huỳnh Văn Tâm mong muốn chiếm đoạt, đã được thể hiện ở hành vi yêu cầu anh Lê Đức Long phải đưa 50 triệu đồng và buộc anh Long viết giấy nhận nợ số tiền 340 triệu đồng; tức phải lấy số tiền Tâm mong muốn chiếm đoạt là 390 triệu đồng để xác định khung, khoản đối với tội danh của Tâm, còn số tiền chiếm đoạt được 30 triệu đồng, là cơ sở để xác định trách nhiệm dân sự. Do đó, hành vi cưỡng đoạt tài sản của Tâm thuộc trường hợp “chiếm đoạt tài sản có giá trị từ 200 triệu đồng đến dưới 500 triệu đồng”, quy định tại điểm a khoản 3, Điều 135 Bộ luật hình sự năm 1999.

Tòa án cấp sơ thẩm xác định bị cáo chiếm đoạt 30 triệu đồng và xét xử các bị cáo theo khoản 1 Điều 135 Bộ luật Hình sự là kết luận không phù hợp với những tình tiết khách quan của vụ án. Tòa án cấp phúc thẩm không phát hiện ra sai lầm của Tòa án cấp sơ thẩm như Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hồ Chí Minh đã kháng nghị phúc thẩm, đồng thời xác định các bị cáo chỉ chiếm đoạt được 30 triệu đồng để không chấp nhận kháng nghị là tiếp tục sai lầm nghiêm trọng trong áp dụng pháp luật.

Quá trình thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử, Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh và Viện kiểm sát cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đã kịp thời báo cáo Viện kiểm sát nhân dân tối cao để ban hành kháng nghị theo đúng quy định của pháp luật.

Ngày 17/6/2024, Hội đồng Thẩm phán Toà án nhân dân tối cao xét xử giám đốc thẩm vụ án, đã chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao, huỷ một phần Bản án hình sự phúc thẩm để xét xử phúc thẩm lại theo hướng xét xử các bị cáo Huỳnh Văn Tâm, Lưu Mỹ Lol, Võ Văn Diện, Lê Thanh Duy về tội “Cưỡng đoạt tài sản” theo điểm a, khoản 3 Điều 170 Bộ luật hình sự năm 2015.

Viện kiểm sát nhân dân tối cao (Vụ 7) thông báo để Viện kiểm sát nhân dân cấp cao 1, 2, 3 và Viện kiểm sát nhân dân địa phương nghiên cứu, rút kinh nghiệm chung nhằm nâng cao chất lượng công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử các vụ án hình sự.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Đ/c Viện trưởng VKSNDTC (để b/c)
- Đ/c Nguyễn Quang Dũng,
PVT VKSTC (để b/c);
- Đ/c Vụ trưởng Vụ 7 (để b/c);
- VKSND cấp cao 1,2 3;
- VKSND 63 tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- Lưu: VT (1b), Vụ 7 (3b).

0/b

**TL. VIỆN TRƯỞNG
KT. VỤ TRƯỞNG VỤ THỰC HÀNH QUYỀN
CÔNG TỐ VÀ KIỂM SÁT XÉT XỬ HÌNH SỰ
PHÓ VỤ TRƯỞNG**

Phan Hải Đăng

